

بررسی تحلیل فضایی تصادفات درون شهری و عوامل مؤثر انسانی در آن با استفاده از مدل ویکور و GIS (مورد مطالعه: شهر زنجان)

اکبر اصغری زمانی، استادیار جغرافیا و برنامه ریزی شهری، عضو هیات علمی دانشگاه زنجان¹

سمیرا مرادی مفرد، دانشجوی ارشد جغرافیا و برنامه ریزی شهری دانشگاه زنجان²

شاهرخ زاد ولی خواجه، دانشجوی ارشد جغرافیا و برنامه ریزی شهری دانشگاه زنجان³

زهرا قاسمی، دانشجوی ارشد جغرافیا و برنامه ریزی شهری دانشگاه زنجان⁴

¹azamani621@yahoo.com.09143003822

²moradi_samira_66@yahoo.com.09387160387

³sh.zadvali@yahoo.com.09384675751

⁴zahraghasemi_98@yahoo.com.09371218824

چکیده

امروزه مسئله ایمنی ترافیک یکی از اصول اولیه مهندسی ترافیک و برنامه ریزی حمل و نقل است. وقوع تصادفات در شبکه داخل شهری یکی از عوامل مؤثر بر عملکرد سیستم حمل و نقل است. تصادفات ترافیکی از عوامل مهم مرگ و میر و صدمات شدید جانی و مالی بوده و پیامدهای سنگین اجتماعی، فرهنگی و اقتصادی آن جوامع بشری را به شدت مورد تهدید قرار داده است. اولین گام در جهت بهبود ایمنی ترافیک راه شناسایی نقاط حادثه خیز و علل آن می باشد. هدف این نوشتار بررسی عوامل مؤثر انسانی در تصادفات درون شهری و بروز سوانح جاده ای با استفاده از مدل Vikor و همچنین تحلیل فضایی و پراکندگی تصادفات در شهر زنجان که طی چند سال اخیر بسیار اهمیت یافته است می باشد. روش پژوهش با توجه به موضوع و پرسش های تحقیق، توصیفی- تحلیلی و پیمایشی و روش گردآوری اطلاعات اسنادی و میدانی است. یافته های پژوهش نشان می دهد که مهم ترین عوامل انسانی مؤثر در تصادفات درون شهری سبقت های غیرمجاز، نبستن کمربند ایمنی، خستگی مفرد، مسایل روحی و روانی، نبود تمرکز ذهنی و مصرف مشروبات الکلی، نقض دید، تجربه ناکافی و تشخیص نادرست فاصله و سرعت می باشد. همچنین نتایج پژوهش نشان می دهد که در بررسی و تحلیل عوامل مؤثر انسانی در بروز سوانح درون شهری زنجان با استفاده از مدل ویکور، بیشترین نقاط حادثه خیز در این شهر در سال 1390 در منطقه 3 در تقاطع تربیت، با مقدار ویکور 0,4269 و کمترین نقاط حادثه خیز نیز در منطقه 4 با مقدار ویکور 0,8146 قرار دارد. همچنین منطقه 1 و 2 نیز به ترتیب در رتبه ی 2 و 3 قرار دارند. یافته ها بر اساس GIS نیز نشان می دهد که بیشتر تصادفات عمدتاً در بخش مرکزی شهر و در مناطقی که بیشتر در طول روز مملو از جمعیت و تردد وسایل نقلیه می باشد، رخ داده است.

کلیدواژه ها: عوامل انسانی، نقاط حادثه خیز، تصادف، مدل ویکور.

